

МЕТОДИКИ ТВОРЧОГО ДІАЛОГУ

Викладач: доктор філософських наук, доцент Глазунов Володимир Володимирович
Кафедра: соціальної філософії та управління, IV корпус, ауд. 315
E-mail: glazunovzp@gmail.com
Телефон: 061-228-75-73, +380-97-091-52-36
Інші засоби зв'язку: Moodle (форум курсу, приватні повідомлення)

Освітня програма, рівень вищої освіти		Європейські філософські студії та креативні індустрії, бакалавр				
Статус дисципліни		Вибіркова				
Кредити ECTS	4	Навч. Рік	2021-22	Рік навчання	Тижні	14
				3		
Кількість годин	120	Кількість змістових модулів¹	6		Лекційні заняття – 28	Практичні заняття – 28
					Самостійна робота – 64	
Вид контролю	екзамен					
Посилання на курс в Moodle	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=13273					
Консультації:	щочетверга, 12.55-14.15 або за домовленістю чи ел. поштою					

ОПИС КУРСУ

Мета вивчення дисципліни «Методики творчого діалогу» полягає в ознайомленні здобувачів вищої освіти із основними принципами та підходами комунікативної філософії та формування на їхній основі перманентного діалогу задля досягнення компромісу щодо кожного практичного кроку на шляху до досягнення інноваційної цілі. Інноваційний характер цілі передбачає творчу, креативну активність в процесі вибору та застосуванні певних, нових технологій, що на рівні практичної тактики виступають у якості методик. Знайомство з дисципліною дозволить здобувачам вищої освіти **сформувати здатність** до участі в інтелектуальних дискусіях на засадах діалогу, відкритості й толерантності, у вирішенні міжкультурних конфліктів та налагодженні міжрегіонального творчого діалогу на основі вивчення філософських засад європейських інтеграційних процесів; розширити уявлення про палітру інноваційно-креативного мислення.

Формування такого рівня культури відбувається завдяки усвідомленню діалогічної методики, що формується в межах сучасної комунікативної філософії. Розглядаються базові позиції діалогічності у філософській антропології Л.Феєрбаха та антропології В. Гумбольта; дискурсивна комунікативна етика К.-О. Апеля, етика відповідальності і принцип додатковості; діалогічні засади концепції комунікативної раціональності Ю.Габермаса; концепція діалогу культур В.Біблера; «діалогічна теологія». Продовжується усвідомлення своєї ролі у діалогічних соціальних процесах на основі відповідальності, толерантності, моральності; формування вміння проводити етичну експертизу соціальних комунікацій, діалогічних текстів, у самому широкому

¹ 1 змістовий модуль = 15 годин (0,5 кредита ECTS)

розумінні, ефективно розбудовувати ділові й загальнолюдські стосунки через комунікацію, на підставі синтезу знань філософії, етики, психології, соціології, креативної економіки, теорії комунікацій. Все це сприятиме формуванню свідомості високодуховної особистості, готової надати адекватну відповідь на комплексні виклики, що регулярно виникають в процесі комплексної глобалізації.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Методики творчого діалогу» є, формування:

- навичок фасилітації креативного потенціалу індивідуальної і колективної свідомості;
- навичок ініціювання і проведення філософського діалогу задля налагодження міжрегіонального творчого співробітництва і долучення до загальноєвропейського креативного простору;
- вміння здійснювати філософську рефлексію проблем глобалізації і відповідальності, культурної багатоманітності та самобутності, рівності та свободи в процесі творчого діалогу;
- елементів сучасної професійної культури на основі інноваційно-креативного та діалогічного підходу.

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

У разі успішного завершення курсу студент зможє:

1. Ініціювати та проводити філософський діалог, обговорення та пошук компромісу задля налагодження міжрегіонального творчого співробітництва і долучення до загальноєвропейського креативного простору.
2. Здійснювати фасилітацію креативного потенціалу індивідуальної і колективної свідомості;
3. Здійснювати філософську рефлексію проблем глобалізації і відповідальності, культурної багатоманітності та самобутності, рівності та свободи в процесі творчого діалогу;
4. Знаходити спільне, загальне та особливе в позиціях опонентів-учасників соціального діалогу;
5. Адекватно сприймати трансцендентні виклики сучасних глобальних та регіональних трансформацій та аналізувати їх.
6. Розкривати специфіку структури, принципів, понять сучасної діалогічної комунікації.
7. Проводити експертизу діалогічної комунікації, рівня ефективності її результатів.
8. Формувати діалог на основі сучасних методик.

Що відповідає регламентуючим стандартам:

СК14. Здатність брати участь в інтелектуальних дискусіях на засадах діалогу, відкритості й толерантності.

СК16. Здатність вирішувати міжкультурні конфлікти та налагоджувати міжрегіональний творчий діалог на основі вивчення філософських засад європейських інтеграційних процесів.

РН21. Мати навички фасилітації креативного потенціалу індивідуальної і колективної свідомості.

РН23. Мати навички вирішення ініціювання і проведення філософського діалогу задля налагодження міжрегіонального творчого співробітництва і долучення до загальноєвропейського креативного простору.

ОСНОВНІ НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ

Презентації лекцій, плани семінарських занять, матеріали до обговорення, зразки проектів, методичні рекомендації до виконання самостійних дослідницьких завдань та творчих проектів розміщені на платформі Moodle: <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=13273>

КОНТРОЛЬНІ ЗАХОДИ

Поточні контрольні заходи:

На початку першого модуля проводиться робота з написання есе-рефлексії «Мої очікування та сподівання від вивчення курсу». В середині та наприкінці кожного змістового модулю курсу проводиться контрольна робота, що складається з двох питань (тах 4 бали кожне) – теоретичного (дати визначення терміну, розкрити сутність поняття, структур феномену, процесу) та практичного, на вміння застосовувати на практиці отримані знання, вирішення конкретних практичних проблем, робота з кейсами. В межах семінарських занять передбачені виступи та презентації за проблематикою запропонованих тем.

Додаткові види роботи:

Індивідуальне письмове завдання у вигляді реферату або есе-рефлексії (тах 4 бали) виконується за бажанням студента, задля отримання додаткових балів. Темі рефератів та есе на вибір студента зазначені у планах практичних завдань у розділі «Індивідуальне письмове завдання». Гранична кількість індивідуальних письмових завдань – не більше 1 реферату та 1 есе за семестр.

Реферат передбачає стислий переказ, розкриття, уточнення окремих положень, дотичних до теми; конспект, перелік основних меседжів із наукових та аналітичних статей з проблематики курсу. Обсяг реферату – до 5000 знаків. Бали за кожен змістовий модуль усього, теоретичне і практичне завдання конкретно викладач визначає самостійно залежно від складності виконання та інших критеріїв, але кількість балів усього за змістові модулі не може перевищувати 60.

Підсумкові контрольні заходи:

На підсумковий семестровий контроль необхідно також передбачити мінімум 2 контрольні заходи (теоретичне і практичне завдання), вагу кожного завдання викладач визначає самостійно, але обговорює запропоновану систему із студентом задля досягнення компромісу позицій, що є одним із основоположних принципів комунікативної філософії.

Загальна кількість балів за підсумковий семестровий контроль не може перевищувати 40 балів.

Контрольний захід		Термін виконання	% від загальної оцінки
Поточний контроль (тах 60%)			
Змістовий модуль 1 (розділ 1)	Вид теоретичного завдання: опитування	Семінари 1,2	6 = (3+3)
	Письмова робота (есе-рефлексія)	Семінар1	2
	Індивідуальне письмове завдання	Семінар 2	2

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАЗВА ФАКУЛЬТЕТУ
Силабус навчальної дисципліни

Змістовий модуль 2 (розділ 2)	Вид теоретичного завдання: опитування	Семінар 3,4	5 = (2+3)
	Письмова робота (есе-рефлексія)	Семінар3	2
	Індивідуальне письмове завдання	Семінар 4	3
Змістовий модуль 3 (розділ 3)	Вид теоретичного завдання: опитування	Семінар5,6	5 = (3+2)
	Письмова робота (есе-рефлексія)	Семінар5	2
	Індивідуальне письмове завдання	Семінар 6	3
Змістовий модуль 4 (розділ 4)	Вид теоретичного завдання: опитування	Семінар 7,8	5 = (2+3)
	Письмова робота (есе-рефлексія)	Семінар 7	2
	Індивідуальне письмове завдання	Семінар 8	3
Змістовий модуль 5 (розділ 5)	Вид теоретичного завдання: опитування	Семінар 9,10,11	5 = (1+2+2)
	Вид практичного завдання: групова робота над кейсами, розгляд проблемної ситуації	Семінар 9	1
	Письмова контрольна робота	Семінар 10	2
	Індивідуальне письмове завдання (есе-рефлексія)	Семінар 11	2
Змістовий модуль 6 (розділ 6)	Вид теоретичного завдання: опитування	Семінар 12,13,14	4 = (1+1+2)
	Вид практичного завдання: групова робота над кейсами, розгляд проблемної ситуації	Семінар 12	2
	Письмова контрольна робота	Семінар 13	2
	Індивідуальне письмове завдання	Семінар 14	2
Підсумковий контроль (max 40%)			
Екзамен			40
Разом			100%

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

РОЗКЛАД КУРСУ ЗА ТЕМАМИ І КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Тиждень і вид заняття	Тема заняття	Контрольне завдання	Кількість балів
Змістовний модуль 1.			
Тиждень 1,2 Лекція 1,2,3	<p>Модуль 1. Вступ до дисципліни «Методики творчого діалогу».</p> <p>Лекція 1: Актуальність та призначення дисципліни. Проблематика та перспективи їхньої вирішення. Об'єкт та предмет дослідження дисципліни.</p> <p>Лекція 2: Технологія вирішення проблеми. Прогнозований/потенційний результат. Формування відповідних компетентностей.</p> <p>Лекція 3: Особливості формування проблематики діалогу в культурно-історичному контексті. Категоріальне</p>		

	осмислення діалогу.		
Тиждень 2,3 Семинар 1,2	<p>Тема1: Вступ до дисципліни «Методики творчого діалогу».</p> <p>Семинар 1. Проблемне поле життєдіяльності: підходи до структуризації. Сфери життєдіяльності та основні проблеми. Раціональне вирішення проблем.</p> <p>Семинар 2. Комунікативний підхід до вирішення проблем. Діалог як базовий елемент/інструмент комунікації. Категоріальне осмислення діалогу. Діалогічні компетентності</p>	<p>Перевірка засвоєння теоретичного матеріалу до лекцій 1,2 .</p> <p><i>Письмова робота (есе-рефлексія)</i> «Діалог як базовий елемент комунікації»</p> <p><i>Індивідуальне письмове завдання</i> «Діалогічні компетентності»</p> <p style="text-align: center;">-</p>	<p>6 = (3+3)</p> <p style="text-align: center;">2</p> <p style="text-align: center;">2</p>
Тиждень 3,4 Лекція 4,5,6	<p>Модуль 2: Осмислення процесу творчості .</p> <p>Лекція 4 : Творчість: сутність та структура. «Нове та Інше» «Нове» та іНноватика. «Інше» та іНоватика.</p> <p>Лекція 5: Творчість та ремісництво як антитези. Ремісництво як продовження творчості. Ремісництво у творчості: технології пошуку та впровадження.</p>		

	<p>Лекція 6: Інтерсуб'єктивне усвідомлення Іншого: Е. Гуссерль. Трансформація внутрішньої тривалості у соціальну як перспектива розуміння Іншого: А. Шюц. П. Рікер як філософ діалогу. Е. Левінас: етичний вимір інтенціональності.</p>		
<p>Тиждень 4,5 Семінар 3,4</p>	<p>Тема 2 : Осмислення процесу творчості.</p> <p>Семінар 3. Усвідомлення сутності творчості, її сутність та структура. Взаємообумовленість творчості та ремісництва. Відносність інноваційності у проектному підході. Усвідомлення нового/іншого через діалог.</p> <p>Семінар 4. Інтерсуб'єктивне усвідомлення Іншого. Перспектива розуміння іншого. Етичний вимір інтенціональності.</p>	<p>Перевірка засвоєння матеріалу до лекцій 4,5,6</p> <p>Письмове есе-рефлексії «Взаємообумовленість творчості та ремісництва»</p> <p>Індивідуальна письмова робота «Етичний вимір інтенціональності»</p>	<p>5=(2+3)</p> <p>2</p> <p>3</p>
<p>Тиждень 5,6 Лекція 7, 8</p>	<p>Модуль 3 : Діалог як комунікація.</p> <p>Лекція7: Матеріально-енергетична та інформаційна сутність комунікації. Лінійна модель комунікації</p>		

	<p>Г.Лассвелла.</p> <p>Сутність діалогу як теоретична основа гуманітарного знання. Діалог як комунікація. Діалог як прагматично-раціональний проект.</p> <p>Бачення/візіонерство майбутнього: зняття протиріччя в процесі проектування.</p> <p>Лекція 8: Діалог: сутнісна основа та структура. Діалог із «Alter ego»: пояснення світу та себе самому собі . Діалог як пошук готових відповідей з «іншим». Я і Ти: життя діалогу</p> <p>Концепція діалогу як способу буття людини М. Бахтіна. Божественна природа в концепції М. Бубера. Концепція діалогу культур В. Біблера.</p>		
<p>Тиждень 6,7 Семінар 5,6</p>	<p>Тема 3 : Діалог як комунікація.</p> <p>Семінар 5: Діалог із соціумом або його часткою/аудиторією. Діалог із Богом/Космосом: усвідомлення безкінечності у просторі та у часі. Я і Інший: проблеми інтерсуб'єктивності.</p> <p>Семінар 6: Діалогічне буття людини за М.</p>	<p>Перевірка засвоєння матеріалу до лекцій 7,8.</p> <p>Письмове есе – рефлексії «Діалог із соціумом»</p>	<p>5=(2+3)</p> <p style="text-align: center;">2</p>

	Бахтінім. Божественна природа в концепції М. Бубера. Концепція діалогу культур В. Біблера.	Індивідуальне письмове завдання «Концепція діалогу культур В. Біблера» . -	3
Тиждень 7,8 Лекція 9,10	<p>Модуль 4 : Методика як складова технології.</p> <p>Лекція 9 : Структура технології. Методика як складова технології. Раціональний проект: візія (ціль) та процес(технологія). Елементи структури технології. Діалог як проект. Формування діалогу в межах проектного підходу.</p> <p>Лекція 10: Формування проекту через діалог: комунікативний підхід. Формування засад діалогічності у філософській антропології Л. Фюрбаха та антропології мови В. Гумбольдта. Екзистенціально-релігійний вимір діалогізму.</p>		
Тиждень 8,9 Семінар 7,8	<p>Тема 4 Методика як складова технології.</p> <p>Семінар 7: Сутність та структура раціонального</p>	<p>Перевірка засвоєння матеріалу до лекцій 7,8.</p> <p>Рефлексії: - Методика формування</p>	3

	<p>проектування. Діалогічний підхід до формування та реалізації проекту. Діалогічність філософської антропології та антропології мови.</p> <p>Семінар 8: Методика формування діалогу. Проблеми формування суспільного договору в сучасній Україні: дефіцит суспільно-діалогічного майданчика. Філософський дискурс діалогу</p>	<p>діалогу.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Формування суспільного договору в сучасній Україні. <p>Контрольна робота за підсумками другого модуля</p>	<p>4</p> <p>3</p>
<p>Тиждень 9,10 Лекція 11,12</p>	<p>Модуль 5: Діалогічний вимір комунікативної філософії. Лекція 11: Трансцендентальна прагматика К.-О.Апеля і поняття комунікативної спільноти. Трансцендентальна прагматика: діалогічний вимір. Теорія мовленнєвих актів. Комунікативна спільнота. Дискурсивна комунікативна етика К.-О.Апеля. Комунікативна раціональність та обґрунтування етичних норм. Етика відповідальності і принцип додатковості. Лекція 12: Ю. Габермас: діалогічні засади концепції комунікативної раціональності. Суспільство як система і</p>		

	життєвий світ. Соціальна еволюція. Поняття громадськості і деліберативна політика.		
Тиждень 10,11 Семінар 9,10,11	<p>Тема 5: Діалогічний вимір комунікативної філософії.</p> <p>Семінар 9: Трансцендентальна прагматика: діалогічний вимір. Теорія мовленнєвих актів. Комунікативна спільнота. Дискурсивна комунікативна етика.</p> <p>Семінар 10: Соціологічна теорія М.Вебера як джерело теорії комунікативної дії Ю. Габермаса.</p> <p>Семінар 11: Поняття громадськості і деліберативна політика: діалогічно-комунікативні проблеми.</p>	<p>Перевірка засвоєння матеріалу до лекцій 9, 10,11</p> <p><i>Вид практичного завдання: групова робота над кейсами, розгляд проблемної ситуації</i></p> <p><i>Письмова контрольна робота «Теорія комунікативної дії»</i></p> <p><i>Індивідуальне письмове завдання (есе-рефлексія) «Сучасна комунікативна спільнота»</i></p>	<p>5=(1+2+2)</p> <p>1</p> <p>2</p> <p>2</p>
Тиждень 11,12 Лекція 13,14	<p>Модуль 6: Діалогічна природа гуманітарного знання.</p> <p>Лекція 13: Гуманітарне знання й пізнання: герменевтичний характер та його діалогічні особливості. Діалог гуманітарного та природничо-наукового знання в постнекласичній науці. Діалогічність як</p>		

	<p>концепт некласичної епістемології.</p> <p>Лекція 14: Сучасний діалог з глобальної проблематики.</p> <p>Перелік сучасних глобальних проблем та їхня сутність. Позиції щодо їхнього вирішення: спільне та особливе. Формування майданчиків для перманентного діалогу задля досягнення консенсусу. Трансформація сучасної цивілізаційної етики. Діалогічний дискурс А. Шюц: трансформація внутрішньої тривалості у соціальну як перспектива розуміння іншого. Трансформація релігії: «діалогічна теологія».</p>		
<p>Тиждень 13,14</p> <p>Семінар 12,13,14</p>	<p>Тема 6: Діалогічна природа гуманітарного знання.</p> <p>Семінар 12: Герменевтичний підхід у гуманітарних науках. Діалогічно-консенсусний характер наукових парадигм. Особливості діалогічного усвідомлення основних позицій гуманітарного та</p>	<p>Перевірка засвоєння матеріалу до лекцій 11,12.</p> <p><i>Письмова контрольна робота</i> Становлення епістемології через діалог</p>	<p>4=(1+1+2)</p> <p style="text-align: center;">2</p>

	<p>природничо-наукового знання. Становлення епістемології через діалог.</p> <p>Семінар 13: Філософсько-сміслові виміри сучасних глобальних проблем. Альтернативи вирішення сучасних глобальних проблем. Формування комунікативних майданчиків за діалогічної методикою.</p> <p>Семінар 14: Діалогічний вимір методологічних програм феноменології. Е. Левінас: етичний вимір інтенціональності. Вічне Ти: проблема Бога в філософії М. Бубера</p>	<p><i>Вид практичного завдання: групова робота над кейсами, розгляд проблемної ситуації «Діалогічно-концесусний характер наукових парадигм».</i></p> <p>Контрольна робота за підсумками шостого модуля</p>	<p style="text-align: center;">2</p> <p style="text-align: center;">2</p>
	Загалом		60
Залік	Підсумковий комплексна співбесіда		40
	Загалом		100

ОСНОВНІ ДЖЕРЕЛА

Література.

Основна:

1. Шашкова Л. О., Злочевська М. В. Діалогічний вимір гуманітарного знання. Монографія. – К.: Видавничий дім «Професіонал», 2011. – 176 с.
2. Єрмоленко А. М. Комунікативна практична філософія /А. М.Єрмоленко. Підручник. — К.: Лібра, 1999. —488 с.
3. Лифинцева Т.П. Філософія діалога Мартина Бубера. URL <http://ru.philosophy.kiev.ua/library/lifinceva.html>

Додаткова:

1. Аверкиева Л. Отражение духовного кризиса XX века в философии диалога Мартина Бубера//Л. Аверкиева//Докса. Збірник наукових праць з філософії та філології. Вип. 6. Мова, текст, культура. — Одеса: ОНУ ім. І. І. Мечникова, 2004.— 384 с.
2. Бахтин М. М. К методологии гуманитарных наук
/М. М. Бахтин//Эстетика словесного творчества. — М.: Искусство, 1986. — 444 с.
3. Бахтин М. М. К философским основам гуманитарных наук/М. М. Бахтин//Собр. соч. в 7 т. Институт мировой литературы имени М. Горького РАН. — Т. 5. — М.: Русские словари, 1996. — 732 с.
4. Бахтин М. М. Эстетика словесного творчества
/М. М. Бахтин. — [Примеч. С. С. Аверинцева, С. Г. Бочарова]. — М.: Искусство, 1979. — 424 с.
5. Библер В. С. Диалог и диалогика//В. С. Библер Замыслы: В 2 кн. — М., 2002. — Кн.2. — С. 879–1113.
6. Библер В. С. Мышление как творчество/В. С. Библер. — М.: Политиздат, 1975. — 400 с.
7. Вальденфельс Бернхард. Вступ до феноменології
/Б. Вальденфельс. — К.: «Альтерпрес», 2002. — 176 с.
8. Владиченко Л. Д. Філософські та релігійні аспекти проблеми діалогу: компаративний аналіз творчості Мартіна Бубера та Михайла Бахтіна: автореф. дис... канд. філос. наук: 09.00.11/КНУ імені Тараса Шевченка. — Київ, 2007.
9. Гадамер Х.-Г. Истина и метод. Основы философской герменевтики/Х.-Г. Гадамер. — М.: Прогресс, 1988. — 704 с.
10. Гильдина А. М. Бубер и М. Бахтин: творческий диалог /А. Гильдина//Материалы Девятой Ежегодной Международной Междисциплинарной конференции по иудаике в 2 ч. — М.: Пробел-2000, 2003. — Ч. 2. — С. 43–48.
11. Гуссерль Э. Основные проблемы феноменологии

- /Э. Гуссерль//Разеев Д. Н. В сетях феноменологии. — СПб., 2004. — 367 с.
12. Добронравова І. С. Філософія та методологія науки: підручник/І. С. Добронравова, Л. І. Сидоренко. — К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2008. — 223 с.
  13. Дяконов Г. В. Концепція діалогу М. Бахтіна — основа екзистенційно-онтологічної психології/Дяконов Г. В.//Соціальна психологія. — 2006. — № 5 (19) — С. 45–55.
  14. Злочевська М. В. Філософія діалогу М. Бахтіна: теоретико-методологічні засади/М. В. Злочевська//Науковий вісник Чернівецького університету. Філософія. — Чернівці, 2008. — № 410. — С. 24–29.
  15. Злочевська М. В. Концептуальний вимір філософії діалогу/М. В. Злочевська//Вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут». Філософія. Психологія. Педагогіка. — К.: ІВЦ «Політехніка», 2009. — № 1 (25) — С. 32–35.
  16. Ішмуратов А. Т. Конфлікт і згода. Основи когнітивної теорії конфліктів: Навчальний посібник/А. Т. Ішмуратов. — К.: Наукова думка, 1996. — 191 с.
  17. Колотілова Н. А. Діалог: логіко-філософський аналіз: автореф. Дис. канд. філос. наук: 09.00.06/КНУ імені Тараса Шевченка — К., 1999.
  18. Кримський С. Б. Запити філософських смислів
/С. Б. Кримський. — К.: Вид. ПАРАПАН, 2003. — 240 с.
  19. Левинас Э. Путь к Другому//Сборник статей и переводов, посвященный 100-летию со дня рождения Э. Левинаса. — С.-Пб., 2006. — 239 с.
  20. Левин Г. Д. Диалог: гносеологический механизм и гуманитарная функция/Г. Д. Левин//Наука глазами гуманитария/Отв. ред. В. А. Лекторский. — М.: Прогресс-Традиция. 2005. — 688 с. — С. 262–285.
  21. Махлин В. Л. Я и Другой: к истории диалогического принципа в философии XX в./В. Л. Махлин. — М., 1997. — С. 32–33.
  22. Монастырская И. А. «Грамматический метод» О. Розенштока-Хюсси как методология гуманитарных наук/И. А. Монастырская//Методология гуманитарного знания в перспективе XXI века. Серия «Symposium». СПб.: Санкт-Петербургское философское общество, 2001. — № 12. — С. 87–92.

23. Никифоров А. Л. Философия науки: история и методология (учебное пособие)/А. Л. Никифоров. — М.: Дом интеллектуальной книги, 1998. — 280 с.
24. Озадовська Л. В. Парадигма діалогічності в сучасному мисленні/Л. В. Озадовська. Монографія — К.: Вид. ПАРАПАН, 2007. — 164 с.
25. Перепелицина О. А. Діалог у контексті без/основності: автореф. дис... канд. філос. наук: 09.00.03/Харк. нац. ін-т ім. В. Н. Каразіна — Х., 2004., — 21 с.
26. Пригожин И., Стенгерс И. Порядок из хаоса. Новый диалог человека с природой/И. Пригожин, И. Стенгерс М. Прогресс, 1986. — 432 с.
27. Рікер П. Сам як інший/П. Рікер. Пер. з фр. — К.: Дух і Літера, 2000. — 458 с.
28. Труфанова Е. О. «Я» как конструкция/Е. О. Труфанова//Конструктивистский подход в эпистемологии и науках о человеке/Отв. ред. В. А. Лекторский. М.: «Канон+» РООИ «Реабилитация», 2009. — 368 с.
29. Фарман И. П. Социально-культурные проекты Юргена Хабермаса/И. П. Фарман. Монография. РАН. Ин-т философии. — М., 1999. — 244 с.
30. Чорба О. П. Діалог: соціокомунікативні та дискурсивні аспекти: автореф. дис... канд. філос. наук 09.00.03/ОНУ імені І. І. Мечнікова — Одесса, 2006.
31. Шашкова Л. О. Діалог науки і релігії в культурно-історичному контексті. Монографія/Л. О. Шашкова. — К.: Грамота, 2008. — 328 с. збірник наукових праць. — 2007. — Вип. 353. — С. 125–130.

Інформативні ресурси:

1. Martin Buber: Philosopher of Dialogue and of the Resolution of Conflict. URL https://www.researchgate.net/publication/274010426_Martin_Buber_Philosopher_of_Dialogue_and_of_the_Resolution_of_Conflict
2. Marta Rakoczy. Philosophical dialogue – towards the cultural history of the genre. URL <https://sciendo.com/pdf/10.1515/linpo-2017-0007>
3. Michael A. Peters & Tina Besley. Models of dialogue. URL <https://www.tandfonline.com/doi/pdf/10.1080/00131857.2019.1684801>

-
4. Dialogue as a Trans-disciplinary Concept. Martin Buber's Philosophy of Dialogue and its Contemporary Reception URL <https://library.oapen.org/bitstream/id/503a2440-141c-4bac-9bac-5ccd5502dcf8/1001716.pdf>

РЕГУЛЯЦІЇ І ПОЛІТИКИ КУРСУ²

Відвідування занять. Регуляція пропусків.

Опанування дисципліни передбачає обов'язкове відвідування практичних занять. Студенти, які за певних обставин не можуть відвідувати практичні заняття регулярно, мусять впродовж тижня узгодити із викладачем графік індивідуального відпрацювання пропущених занять. Окремі пропущені завдання мають бути відпрацьовані на найближчій консультації впродовж тижня після пропуску. Відпрацювання занять здійснюється шляхом виконання індивідуального письмового завдання з наступним усним захистом.

Студенти, які станом на початок екзаменаційної сесії мають понад 70% невідпрацьованих пропущених занять, до відпрацювання не допускаються.

Політика академічної доброчесності

Письмові роботи, що виконуються слухачами під час проходження курсу, не передбачають плагіат, а тому перевіряються на його наявність за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення UniCheck. Відповідно до чинних правових норм, плагіатом вважатиметься: копіювання чужої наукової роботи чи декількох робіт та оприлюднення результату під своїм іменем; створення суміші власного та запозиченого тексту без належного цитування джерел; рерайт (перефразування чужої праці без згадування оригінального автора). Будь-яка ідея, думка чи речення, ілюстрація чи фото, яке ви запозичуєте, має супроводжуватися посиланням на першоджерело. Приклади оформлення цитувань див. на Moodle: <https://moodle.znu.edu.ua/mod/resource/view.php?id=103857>

Роботи, у яких виявлено ознаки плагіату, до розгляду не приймаються і відхиляються без права перескладання. Якщо ви не впевнені, чи підпадають зроблені вами запозичення під визначення плагіату, будь ласка, проконсультуйтеся з викладачем.

Висока академічна культура та європейські стандарти якості освіти, яких дотримуються у ЗНУ, вимагають від дослідників відповідального ставлення до вибору джерел. Рекомендовані бази даних для пошуку джерел:

Електронні ресурси Національної бібліотеки ім. Вернадського: <http://www.nbuv.gov.ua>

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті

Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та практичних занять дозволяється виключно за згодою та домовленістю з викладачем, у навчальних цілях (для уточнення певних даних, перевірки правопису, отримання довідкової інформації тощо). Будь ласка, не забувайте активувати режим «без звуку» до початку заняття. Під час виконання заходів контролю (термінологічних диктантів, контрольних робіт, іспитів) використання гаджетів заборонено. У разі порушення цієї заборони роботу буде анульовано без права перескладання.

Комунікація

Базовою платформою для комунікації викладача зі студентами є Moodle.

Важливі повідомлення загального характеру регулярно розміщуються викладачем на форумі курсу. Для персональних запитів використовується сервіс приватних повідомлень. Відповіді на запити студентів подаються викладачем впродовж трьох робочих днів. Для оперативного отримання повідомлень про оцінки та нову інформацію, розміщену на сторінці курсу у Moodle, будь ласка, переконайтеся, що адреса електронної пошти, зазначена у вашому профайлі на Moodle, є актуальною, та регулярно перевіряйте папку «Спам».

² Тут зазначається все, що важливо для курсу: наприклад, умови допуску до лабораторій, реактивів тощо. Викладач сам вирішує, що треба знати студенту для успішного проходження курсу!

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАЗВА ФАКУЛЬТЕТУ
Силабус навчальної дисципліни

Якщо за технічних причин доступ до Moodle є неможливим, або ваше питання потребує термінового розгляду, направте електронного листа з позначкою «Важливо» на адресу glazunovzp@gmail.com. У листі обов'язково вкажіть ваше прізвище та ім'я, курс та шифр академічної групи.

ДОДАТОК ДО СИЛАБУСУ ЗНУ – 2020-2021 рр.

ГРАФІК НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ 2020-2021 н. р. (посилання на сторінку сайту ЗНУ)

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ. Студенти і викладачі Запорізького національного університету несуть персональну відповідальність за дотримання принципів академічної доброчесності, затверджених **Кодексом академічної доброчесності ЗНУ**: <https://tinyurl.com/ya6yk4ad>. Декларація академічної доброчесності здобувача вищої освіти (додається в обов'язковому порядку до письмових кваліфікаційних робіт, виконаних здобувачем, та засвідчується особистим підписом): <https://tinyurl.com/y6wzzlu3>.

НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмій (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до *Положення про організацію та методу проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ*: <https://tinyurl.com/y9tve4lk>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається *Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/y9pkmmp5>. Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються *Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/ycds57la>.

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА. Порядок зарахування результатів навчання, підтверджених сертифікатами, свідоцтвами, іншими документами, здобутими поза основним місцем навчання, регулюється *Положенням про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті*: <https://tinyurl.com/y8gbt4xs>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються *Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/ycyfws9v>. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: *Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/yd6bq6p9>; *Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/y9r5dpwh>.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога (061)228-15-84 (щоденно з 9 до 21).

ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ. Уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції (Воронков В. В., 1 корп., 29 каб., тел. +38 (061) 289-14-18).

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь-ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ydhcsagx>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ. Наукова бібліотека: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок – п'ятниця з 08.00 до 17.00; субота з 09.00 до 15.00.

ЕЛЕКТРОННЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE): <https://moodle.znu.edu.ua>

Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресами:

- для студентів ЗНУ - moodle.znu@gmail.com, Савченко Тетяна Володимирівна
- для студентів Інженерного інституту ЗНУ - alexvask54@gmail.com, Василенко Олексій Володимирович

У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу.

Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

Центр інтенсивного вивчення іноземних мов: <http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>

Центр німецької мови, партнер Гете-інституту: <https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/ocnu/nim>

Школа Конфуція (вивчення китайської мови): <http://sites.znu.edu.ua/confucius>